

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | IX. ROČNÍK | PROSINEC 2023

**Myslím,
že v otevřené
dlani je větší síla
než v sevřené
pěsti**

rozhovor s Jiřím Kaletou
na stranách 8-10

**FANDÍM
POMÁHÁM**

CHARITATIVNÍ SOUTĚŽ V HÁZENÍ PĚNOVÝMI PUKY

**SOBOTA
9. 12. - 17:00
PARDUBICE B**

PRO DĚTI DO 15 LET
BURGER ZDARMA!
HALA POLÁRKA

NEZÁVISLÝ
POMÁHÁM

kilpi

BURGER
KING

FRÝDA

better

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 24. část

Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakoval povážlivě vysoko.

► Petr Juřák

Nejistota válečného stavu

Existenciální nejistota provázající první dny válečného konfliktu mezi Německem a Polskem se naplno vnesla do dalších osudů manželů Geiringerových. V Doubravě se zdrželi jen několik hodin, které stačily k tomu, aby si trochu odpočinuli, a pak vyrazili dál. Vlastně to byla cesta do neznáma bez jakéhokoliv konkrétního cíle. Bylo to rozhodnutí spíše instinktivní než racionální, od západu postupovali Němci, proto šli směrem na východ. Bez jídla, bez pití, prostě jen tupě šli.

V pozdních nočních hodinách dorazili do okolí Radomyšlu Velkého (Radomyśl Wielki, městečko nacházející se cca 30 km od Tarnova), kde se zeptali jednoho tamního sedláka, zda by u něj mohli přespat ve stáji, protože už byli prochladlí. To sice neklaplo, ale dovolil jim přenocovat ve stodole, kde už bylo několik dalších běženců. Zdrželi se tam jen do rána, kdy jim sedlák oznámil, že se blíží německá vojska a pro všechny by bylo lepší a bezpečnější,

Cílové místo manželů Geiringerových v roce 1939 – maďarské hlavní město Budapešť s řekou Dunaj na dobové pohlednici.

kdyby odešli. Ukryli se tedy v ne-dalekém lese, a zjišťovali, jaká je vlastně situace. Mezitím kolem nich projel německý motorizovaný pluk, což je vedlo k rozhodnutí zůstat na místě a už se nepouštět do nějakých zbrklých akcí. Bylo jasné, že už neprchají před Němci a frontou, ale že Němci jsou všude kolem nich. Dočasný azyl našli ve vesnici Dulcza Mala, kde se ubytovali u rolníka Jana Stopy. Zdrželi se u něj až do 18. září, kdy se rozhodli, že se vrátí tam, odkud utekli – do Krakova. Zpáteční cesta vedla přes místa, kterými na začátku září utíkali. A viděli zničenou zemi, mosty vyhozené do povětří, v Radlově byly hroby 470 polských vojáků, kteří se rozhodli zbrzdit invazi německých vojsk.

Nebyly to ani tři týdny, co je viděli odhodlané a živé...

Z Krakova do Maďarska

Po návratu do Krakova se Ferdinand Geiringer pokoušel přes své známé získat nějaké peníze na živobytí a řešil také, kam se vydat dál. Situace na Němci obsazeném území byla nejistá, šířily se zvěsti o zvěrstvech probíhajících na Židech. Manželé Geiringerovi a jejich známí zvažovali pouze tři reálné varianty odchodu: do Rumunska, do Sovětského svazu anebo do Maďarska. Nakonec se rozhodli pro maďarskou kartu. Ferdinand Geiringer nejprve musel najít nějaký kontakt na maďarský konzulát v Krakově. Podařilo

se mu rychle navázat styky s generálním konzulem Schabelem, který mu dal maďarské vízum, aby mohl se ženou odcestovat do Budapešti. Ten den nastal 29. listopadu 1939. O páté hodině ranní manželé Geiringerovi odjeli na krakovské nádraží a odtud přes Bohumín, kde byla hranice mezi Německou říší a Protektorátem Čechy a Morava, do Moravské Ostravy, Bratislavy a do Sence, který byl v listopadu 1938 přičleněn do Maďarska a stal se hraničním městem. Do Budapešti manželé Geiringerovi přijeli 30. listopadu 1939. Jak se později ukázalo, ani Maďarsko pro ně nebylo cílovou zemí, ale pouze jednou ze zemí na jejich cestě do bezpečí. Ale o tom zase příště. ■

INZERCE FMP 1976/07

MYCÍ AREÁL
Třída 17. listopadu (u Baumaxu) Místek

ARMA
CAR WASH

Přejeme Vám krásné prožití vánočních svátků a mnoho štěstí v roce 2024
otevřeno denně
www.armacarwash.cz

Děti přinesly před úřad vánoční atmosféru

Před magistrátem ve Frýdku-Místku začaly už s předstihem Vánoce. Chodník před hlavní budovou frýdecko-místeckého magistrátu opět ozdobily nastrojené vánoční stromečky. Radnice tak po loňském úspěchu projektu nabídla městským školám a školkám opětovně možnost vyzdobit si svůj smrček u vchodu do budovy. Celkem se zapojilo devatenáct školských zařízení.

V doprovodu svých učitelek si děti přinesly vlastnoručně vyrobené originální ozdoby a nazdobily dle své fantazie smrčky v květináčích. Ve středu 29. listopadu krátce po poledni dorazila pod vedením učitelky Veroniky Janečkové také skupinka dvanácti dětí ze základní školy v Lískovci. Chvilíčka přemýšlení, který z dosud nenastrojených stromečků bude ten jejich, a hned se pustily do práce. Za svůj si vybraly první smrček napravo u vchodu, prý proto, že si jej každý, kdo bude do budovy vcházet, hned všimne.

Zdraví, láska štěstí, byla přání, která školáci z Lískovce umístili na

dřevěné březové placky ozdobené na rubu barevnou vločkou nebo tvářemi lišky či pandy. Vše doplnili hvězdami vyrobenými z dřívěk od nanuku a na závěr na větvičky stromku uvázali krásné zelené textilní mašle. Také děti z ostatních škol se nechtěly nechat zahanbit. Jejich smrčky zdobily například zalaminované papírové ozdoby, výtvary ze dřeva, keramiky či

přírodnin. Jedinou podmínkou totiž bylo, aby byly ozdoby odolné a vydržely zimní počasí.

Tak jako před rokem budou mít školy opět možnost si své stromečky odvézt a zasadit na školních pozemcích. „Určitě toho využijeme. Náš smrček bude ozdobou školní zahrady i poté, co jej zase po Vánocích odstrojíme,“ dodává závěrem Veronika Janečková. ■

Z vánočky se stává tradiční soutěž

Letošní soutěž o nejlepší sváteční vánočku má pořadí číslo 3. Předcházející dva ročníky byly velmi úspěšné, a tak bylo rozhodnu-

to o jejím dalším pokračování. Podmínky pro účast zůstávají nezměněny – zájemci se musí registrovat do 15. prosince na e-mailu vanocka@frýdekmstek.cz nebo telefonicky na čísle 777 921 763. Další parametry soutěže jsou rovněž dány jasně: odevzdat dvě vánočky upečené dohromady z jednoho kilogramu mouky a poskytnutí receptu. Porota bude rozhodovat na základě chuti, vůně a vzhledu předložených soutěžních kusů. Přihlásit se mohou amatéři i profesionálové nebo školní jídelny, spolky a firmy. Ochutnávka a vyhlášení vítězů budou 20. prosince v rámci programu v Adventním městečku. Všichni soutěžící nemají letos silnou konkurenci, protože cukrář Josef Maršálek ještě pořád ve StarDance tančí! ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

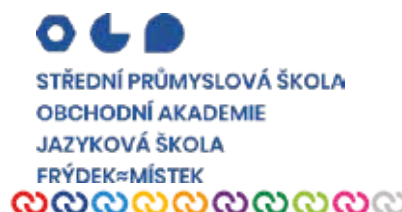
Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 8. 12. 2023 | Náklad: 26 200 ks
Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerci vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP 2015/02

- ✓ Strojírenství
- ✓ Technická zařízení budov
- ✓ Technické lyceum
- ✓ Informační technologie
- ✓ Obchodní akademie
- ✓ Ekonomické lyceum
- ✓ Veřejnosprávní činnost

POJF≈M – Škola, která SPOJuje!

- ✓ jistota uplatnění pro techniky i ekonomy
- ✓ vysoká podpora výuky cizích jazyků
- ✓ nadstandardní úroveň vybavení a spolupráce s firmami
- ✓ dlouhodobě výborné výsledky u maturitní zkoušky
- ✓ škola otevřená žákům – studentský parlament POJ rada
- ✓ škola s vysokým zapojením žáků do dění na škole
- ✓ podpora reálných podnikatelských aktivit žáků
- ✓ certifikáty – CISCO, Autodesk, ECDL, FCE, CAE
- ✓ rozsáhlá mimoškolní činnost, Klub anglického divadla
- ✓ odborné praxe studentů v zahraničí v rámci Erasmus+
- ✓ bezplatné kurzy přípravy k přijímacím zkouškám

web: www.pojfm.cz, email: skola@pojfm.cz,

FB: @pojfm, tel: 558 406 111

Dny otevřených dveří: 12. 12. 2023, 13. a 27. 1. 2024

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevo Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondezační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusecky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

SLOUPEK

Náplavy to nandaly Pražákům

Přiznávám, že mi vždy dlouho trvá najít vhodné téma pro pravidelný sloupek. Pořád psát o Vánocích (tedy jedenkrát do roka) už mě nebaví, a proto jsem byl rád, že jsem sledoval nedávné vyhlášení výsledků Českého slavíka. Ewu Farnou jsem očekával. Kryštofa taky. Věřil jsem, že Mirai pro vítězství v kategorii skupiny postříčí hlasy mladých holčiček, kterých je víc a určitě jsou pilnější než fandové (ti jsou určitě línější) drsných rockerů. Nestalo se. Mirai byli za Kabáty, ale před Kryštofem. V soutěži zpěváků to bylo jasné od počátku. Ztracený-Dyk-Krajčo. Když jsem v televizi viděl Farnou vedle Lucie Bílé, měl jsem obavy. Lucie je starší, zkušenější, v domácím prostředí a svým zpěvem zasahuje širší cílovou (věkovou) skupinu (ta asi taky byla líná a neposlala více hlasů). Ewa zvítězila a hned dvakrát! V kategorii zpěvačka i celkový vítěz Českého slavíka. Obrovský úspěch. Ze jmen vítězných umělců vytvářím rovnici, v níž náplavy porazily hlavní město. Přizvisko náplavy dostávají všichni venkované, kteří přicestují do Prahy. Na výlet, za politikou, za prací nebo na kulturní a sportovní akce. Byl jsem rád, že domácí konečně dostali na frak. Sledujte: Marek Ztracený (Železná Ruda), Vojta Dyk (Praha), Richard Krajčo (Havířov). To platí i u zpěvaček: Ewa Farná (Vendryně), Lucie Bílá (Otvovice), Monika Absolonová (Praha). Za vítězným teplickým Kabátem skončili Mirai (Frýdek-Místek) a Kryštof (Ostava). Převaha náplav je jasná a těch z našeho kraje úplně zřetelná, a to nás z Ostravska Pražáci nazývají čmoudi! Mirai, který se osobně s kapelou převzetí cen neúčastnil, ale v přímém přenosu Prahu pozdravil ze zimního stadionu v Pardubicích, kde právě koncertoval, to vzal za správný konec a diváky vyzval: „A teď udělejte bordel!“ Oni ho poslechli a bordel udělali. Pořádný, že to bylo slyšet až do Prahy i po celé republice.

Ještě mě napadlo, kdybych navrch přidal hokejisty Paláta a Pastrňáka hrající v NHL, to by bylo! Vlastně ne. Pastrňák je z Havířova a k tomu městu nemám žádný vztah jako k Frýdku. Vlastně ano, žiji tam můj švára a švagrová. Tím jsem skončil úvahu o našich úspěšných osobnostech. Takže všem přeji (jako každý rok) hezké Vánoce a šťastný nový rok.

Váš Martin Sládek

Vánoční baňka zdobí park pod zámekem

Tři svítící anděle s houslemi, píšťalkou a harfou v parku u Jošta, tři nasvícené a ozdobené kašny na Zámeckém náměstí, místeckém náměstí Svobody a před křížovým podchodem u knihkupectví, k tomu třímetrová osvětlená vánoční baňka v parku pod frýdeckým zámekem. To jsou hlavní dominanty slavnostní vánoční výzdoby města.

Uvedené novinky ve výzdobě nejsou ještě všechny. Doplní je světelný závěs na střeše altánu v místeckých sadech B. Smetany a 50 zlatých brokátových hvězd, které zkrášlí vánoční stromy. Vánoční stromy na obou hlavních náměstích jsou pokáceny „z nutnosti“.

Frýdecké Zámecké náměstí zkrášlí jedle a místecké náměstí

douglaska tisolistá. Jedli hrozilo vyvrácení a tím ohrožovala chodce, douglaska rostla v ochranném

pásmu inženýrských sítí. Přes smutný osud obou dřevin přinesou občanům města radost. ■

Voda z pramene v Hájků vytéká ze spodního vývodu

Rozsáhlá oprava rezervoáru oblíbeného pramene v Hájků v roce 2016 nadále zajišťuje, že i v zimním režimu od 16. listopadu vytékala voda z místa, které je pod schodištěm za dřevěným altánem. Tehdejší úprava zamezila zamrznutí a poškození původního rezervoáru. Lidé si tedy mohou vodu nabírat celoročně, v zimě ze

spodního vývodu, k němuž vedou schody se zábradlím pro bezpečný přístup.

Na jaře se vše vrátí zpět k původní dispozici a voda bude vytékat z tradičního místa pod altánem. Město se také stará o pravidelný odběr vzorků a kontrolu kvality vody, kterou provádí akreditovaná laboratoř. Kaplička

s pramenem byla v minulosti zastávkou poutníků, kteří do Frýdku-Místku přicházeli u příležitosti pouti na oslavu frýdecké Panny Marie.

Věřili, že je voda z pramene zázračná a dokáže vyléčit různé nemoci. Podle slov historiků stávaly vedle pramene vany, v nichž se poutníci omývali. ■

Teplá židle – pomocná ruka lidem bez domova

Teplá židle, tak je nazvaná tradičně podaná pomocná ruka lidem bez domova. Společně se na akci podílejí magistrát a další organizace, které v azylovém domě Bethel budou přijímat v době od 20 do 6 hodin zájemce – lidi bez domova, pokud venkovní teploty poklesnou pod – 5 stupňů Celsia.

Zájemci o pomoc získají informace od terénních pracovníků. Podobnou službu nabízí v zimním období pro ženy azylový dům Sára, a to od 21.00 do 6.45 hodin, bez ohledu na venkovní teplotu. Tato služba bude ukončena až 31. března příštího roku a je poskytována ženám, které nemohou

hradit služby noclehárny z příjmu nebo sociálních dávek.

Také další organizace Český červený kříž a ADRA poskytují potřebným zimní oblečení ve svých ošacovacích střediscích. Mimo ubytování nabízí azylový dům Bethel i potravinové balíčky. ■

**Požehnané Vánoce
a šťastný nový rok 2024
přeje svým čtenářům
FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT**

Vánoční sbírka města je spuštěna

Frýdek-Místek spustil veřejnou sbírku Vánoční strom. Letos poprvé mohou lidé přispět do zcela nové, bytelné a lépe zabezpečené pokladničky na místeckém náměstí, kterou vymyslely děti ze Základní umělecké školy a vyrobili ji žáci Střední odborné školy Frýdek-Místek. Nahradila původní, několikrát vykradenou kasičku.

Nová originální pokladnička s krystaly je napojena na pult městské policie, je tedy pod dohledem a jakýkoliv pokus o dobytí bude po zásluze potrestán. Výtěžek ze sbírky poputuje do

střediska Sára, azylového domu pro matky a děti na Bruzovské ulici ve Frýdku. Z darů zařízení nakoupí například matrace do dětských postýlek, ložní prádlo, nové vybavení pro kuchyňku komunitního centra nebo hry a pomůcky pro společné aktivity s dětmi.

Příspěvky do kasičky na náměstí mohou lidé vhadzovat do 22. prosince. Elektronická verze veřejné sbírky potrvá do 31. prosince – zájemci mohou přispět na transparentní účet 4444100/300 nebo využít QR kód, který je umístěn na plakátě nebo ceduli u pokladničky. ■

Na zámku proběhlo tradiční vítání občánků

V listopadu se v rytířském sále frýdeckého zámku uskutečnilo slavnostní vítání nových občánků, které do života úředně uvedl zastupitel Tomáš Chlebek. Pracovnice matřičky potvrdily, že porodnost ve městě klesá a k 20. listopadu 2023 se v porodnici frýdecké nemocnice prozatím narodilo 491 chlapců a 435 dívek. Z uvedeného počtu měli celkem 262 novorozenci po svých matkách trvalý pobyt ve Frýdku-Místku. Kluci dostávali nejčastěji jména Jakub (22), Matyáš (20) a Oliver (16). U dívek vítězily Eliška (22), Viktorie (18) a Tereza (15). ■

Na snímku čerstvá občanka města Adriana Sládková s rodiči Simonou a Kryštofem.

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT distribuuje Česká distribuční, a. s.

V případě, že vám nebyl doručen, obraťte se na reklamační oddělení společnosti:

tel.: 800 888 558 nebo e-mail: info@distribucni.cz.

Vždy uveďte kompletní adresu.

INZERCE FMP 1972/10

www.auta-lpg.cz

☞ Montáže LPG
☞ Revize LPG-CNG
☞ Servis

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

CNG

LPG

INZERCE FMP 1968/10

**Kominictví
BUMBALA**

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

Betlém

Pán Bůh stvořil zemi a lidi.
Vypočítaví, bojů chtiví
komfortu jím hned není dost?
Rvou se ach a ta hanebnost,
dobré nebe mne uvaruj,
s doporučením: „Ukřijuj!“
S kartografy porcuji nebe,
Hle, řezbář pilně řezbí Betlém,
ústečka postav otevřít.
Svaté rodince u jeslí...
Betlém je Svatá relikvie
slyšte cos z dávné historie
kreslené vanilkou v cukrátku
slepou bábou a pozpátku.
Inu, Paměti čas točí...
Zadul vítr, pastýři mnou očí
Veliká hvězda vzplála nad stáji,
Tři králové se ženou tramvají,
křesťanům nekřesťansky hlava třeští.
Od úst k ústům jdou esemesky
stran zrození Božího syna.
Herodesova lačná slina
snuje mstu internetem.
Humanitární pomoc dětem
očipování nestihá.
Panna Maria se usmívá.
V jesličkách již na seně v stáji
útočiště pro Jezulátko mají.
Hle, i zvířátkům toť biostrava
Svatá noc spánek rozehrává.
Osel nesouvisle žvýká pysky, nedbal.
Vůl pohoršeně poznamenal:
„Mocný král je toto bezmocné dítě.
Psst!“ teple na Ježíška dýše
septi: „Neviností nám smyje hříchy.“
„Josef spí? A když to praskne?! chí, chí!“
Volek káravě smýkl oslíkem,
ten dál neodbytně mlel pantíkem:
„Marie nedbá jazyka zlého?
Nebývá zvykem – z ducha Svatého,
hnedle a krále povít.
Mrkni na ně, ten Boží klid,
Josef je chlapák, ta tolerance!“
„Nech frázi, osle, Bůh řek: „Staň se!“
duch Svatý požehnal klín Mariin.
Anděl Josefa připravil
pro ten úžasný záměr Boží.“
„Ty vole, není na ní a – ani stín!“
Tomu se chechtla Boží maminka.
„Slušně, zvířátka, heleďte, spinkat!“
Josef jí mocně přivinul,
snem nocí svatě, jen vítr dul
Božími, bezdomoveckými divy.
Betlém je posavad jak živý
Kašparem, Melicharem, Baltazarem.
O závod letělo prý s darem
i mudrci pak grypění křídlo
od starožitností jen mihlo.
Myrhu, kadidlo, hmm, český granát...
Výšroubovaný v eurech rabat.
přeplácí clením, jdou, kříž, věk...
A po nich s léty nes čas vzdech,
že jen on, oslík s volkem přestál světa
nepokoje,
a člověk víry! – Jo, o tom to je.
Spojte se světa Betlemáři
evangeliem do salaší
a zpěvem proti emisím:
„Narodil se nám Páně syn!“
Ať Boží zvířátka vůl, oslíček
proteplají nám i náš chlív.
(Emilie Kozubíková, 2006)

I když si se mnou osud občas zahrával, můj život byl jako na houpačce, přesto jej s pokorou přijímám, jak jde

Horníkem proti své vůli, ale také strážce CHKO Beskydy, značkař turistických cest, modelář a promítač v místeckém kině Vlast. Tím vším je Jan Blizňák, rodák z valašské Ratiboře, jehož vyprávění dnes završíme třetí závěrečnou částí.

► Jiří Vítězslav Sachr

Po vyučení jste pracoval na dole Eduard Urx v Petřkovicích. Vzpomenete si, jak zde probíhal první den okupace vojsky Varšavské smlouvy 21. srpna 1968?

Byl to pro všechny šok! Vyfárali jsme po noční šichtě. Šli jsme do koupelen, odkud bylo vidět na nádvoří závodu, kam denně přijížděly autobusy s horníky z celého Ostravska. To ráno tam nebyl ani jeden. Namísto autobusů tam stály čtyři tanky, jejichž hlavně byly namířeny na správní budovu. Opodál bylo zřízeno dělostřelecké postavení a stanoviště helikoptér. Byli jsme nervózní, nevěděli jsme, zda jsou naši nejbližší v pořádku. Složitě jsme se pak dostávali domů. Do Hlučína, kde jsem s rodinou bydlel v desetiposchoďovém paneláku, jsem dorazil až někdy kolem poledne. Z okna jsme měli výhled na sousední Darkovičky, odkud stále přijížděla vojenská vozidla – tanky, obrněné transportéry a gazíky... Vzal jsem si foťák a rozhodl se vše zaznamenat. Z balkónu, odkud jsem pořizoval první snímky, to ale nebylo ono, okupační technika byla příliš vzdálená a objektiv, kterým bych si ji přiblížil, jsem neměl. Sjel jsem tedy výtahem do přízemí domu a vydal se k silnici, kde stála dlouhá vojenská kolona.

Cvak, cvak, pořizoval jsem jednu fotku za druhou, když vedle mě zastavil gazík, ze kterého vyskočili dva hoši s nabitými kalašnikovy. Vrhli se na mě, vytrhli mi z rukou fotoaparát a vytáhli z něj kinofilm. „Čto eto za mašinka?“ ptal se mě nervózně jeden z nich a odhodil přístroj do příkopu. Měl jsem strach, že mě odvezou s sebou, ale nasedli do auta a rychle odjeli.

V té době se lámaly charaktery. Jak tomu bylo v Petřkovicích?

Na schůzi svolané ředitelem dolu nás žádal, abychom uvolnili koupelny pro špinavé a zavšivené sovětské vojáky, kteří prý potřebovali očistu. Vystoupil jsem s návrhem, aby se šli vykoupat do nedaleké řeky Odry, pokud jsou tak špinaví. Je teplo, tady nemají co dělat, jsou to okupanti. To my fáráme v dole a potřebujeme se po šichtě umýt, dodal jsem. V sále to souhlasně zašumělo, ale ředitel můj návrh striktně odmítl. Jak to nakonec dopadlo si už dnes nepamatuji, ale upoutal jsem na sebe opět nechtěnou pozornost. Problémů přibývalo, začalo se hovořit o zavření dolu pro jeho ztrátovost. Rozhodl jsem se dát výpověď a po jedenácti letech nastoupit na nový důl Staříč v Chlebovicích, kde se právě zahajovala těžba. Zařadili mě dle kvalifikace na strojníka těžního zařízení v porubu.

Stavbě modelů dřevěných kostelíků a zvonice věnuje ve svém bytě Jan Blizňák tisíce hodin práce.

Obsluhoval jsem kombajny a pluh, později jsem se stal předákem rubačského kolektivu. Naivně jsem doufal, že budu mít zase dobrou práci a v kolektivu nebudu narážet na blbce. Vše se ale opakovalo podle známého scénáře. Na své stranické schůzi mě soudruzi přesvědčovali o výhodách členství v komunistické straně a zároveň mi sdělili, že jsem jediným bezpartijním předákem. „Je toto členství dobrovolné?“ zeptal jsem se, načež mi jeden z horlivců okamžitě odpověděl: „Samozřejmě!“ „Tak proč zde ztrácíme čas, když o nic nejde,“ podotkl jsem. V místnosti nastalo hrobové ticho. Několik dnů se nedělo nic, pouze jeden ze členů výboru při náhodném setkání hřiml: „Kurva, kdy nám tu přihlášku přijdeš podepsat? Myslíš si, že jsi něco víc? Přijdeš! My ti ukážeme, zatočíme s tebou, po kolenou se budeš plazit!“

Po kolenou jste se nepříplazil, podařilo se jim s vámi zatočit?

Blížil se konec roku 1977. Měl jsem odfáráno devatenáct let v porubech s nejvyšší prašností. Technik, který si mě předvolal, zjistil překročení prašné expozice. Přeradil mne na méně placenou práci a můj plat klesl o více než polovinu. Zanedlouho mi zjistili nemoc z povolání vazoneurózu, pak i zaprášené plíce. Dostal jsem částečný invalidní důchod a měl pracovat na povrchu, ale údajně pro mě neměli práci. Přeřazovací komise mi doporučila rozvázat pracovní poměr. Dodnes cítím jako

nespravedlnost, že jsem nedostal plný hornický důchod a odpovídající náhradu za ztrátu výdělku. Bylo mi teprve 40 let. Z toho, co mi posudkoví lékaři přiznali, bych nevyžil...

Váš příjem razantně klesl, šachtu jste opustil a měl problém najít nové zaměstnání. Jak dlouho toto všechno trvalo?

Musíte si uvědomit, že za socialismu byla pracovní povinností. Člověk bez práce mohl být trestně stíhaný za příživnictví, v tomto ohledu mě chránil přiznaný částečný invalidní důchod, ale jistý jsem si nemohl být ničím. Trvalo mi asi dva měsíce, než jsem sehnal zaměstnání údržbáře v horském hotelu Sulov v Beskydech na hranici se Slovenskem. Pracoval jsem tam dva roky, v zimě jako vlekář na lyžařském svahu, což ale zhoršilo mou vazoneurózu. Moje ošetřující lékařka byla v tomto ohledu velmi striktní: „Tuto práci nemůžete dále vykonávat!“ Zaměstnavatel s tím nechtěl nic mít a jednoduše mě propustil. Opět hledání práce. Na zkušební dobu mě přijal původní zaměstnavatel Důl Staříč, tentokrát jako náboráře. Díky zapomenutlivosti vedoucího odboru jsem se stal zaměstnancem na dobu neurčitou. Zajímavá práce s mladými lidmi, dostala mě i k pracovním pohovorům v romských osadách na Slovensku. Soukromě jsem si doplňoval základy personalistiky a psychologie, zaměstnavatel neměl zájem o mé další vzdělávání.

V současnosti si Jan Blizňák přivydělává jako promítač v kině Vlast.

Po převratu v roce 1989 se situace v dole změnila. Členství v KSČ už nebylo rozhodující kvalifikací, dokonce jsem nabyl dojmu, že ti, kteří se na mě dříve dívali skrz prsty, se se mnou snažili navazovat jakési pokrytecké přátelství, zahazovali stranické průkazy a snažili se etablovat na nové podmínky. Po několika letech bylo na pokyn shora dosaženo nové vedení. Parta bezohledných, nezkušených a drzých svazáků s bezmeznou horlivostí čistila Augiášův chlív. Dělali si, co se jim zlíbilo, zejména když šlo o jejich prospěch. Přidělili si vysoké platy a bez ohledu na jejich pracovní zařazení, odbornost a zkušenosti vyhazovali zaměstnance starší padesáti let. Bylo jisté, že za dané situace budu propuštěn také já...

Na Sulově jste se seznámil se svou druhou ženou, z mého pohledu osudové setkání – měli jste společné zájmy, sbližovala vás láska k přírodě. Bylo tomu tak?

Asi nebylo náhodou, že jsme se nesetkali někde ve městě, ale v turistickém hotelu na pomezí Moravy a Slovenska. V létě jsem jezdil do Beskyd na túry, v zimě lyžovat. Od malička jsem miloval les a přírodu, ve které jsem vyrůstal, to mi zůstalo celý život. Podobné to měla i Vlasta, která

dělala v rekreačním středisku kulturní referentku. Všechn svůj volný čas jsme společně věnovali turistice a ochraně přírody. Oba jsme pracovali jako dobrovolní strážci chráněné krajinné oblasti Beskyd, pro Český svaz turistů jsme nově vyznačili nebo obnovili stovky kilometrů turisticky značených tras. Naše společné chvíle mě nesmírně obohacovaly a jsem rád za okamžiky, kdy jsme si spolu mohli být nablízku. Ve značkování i práci strážce pokračuji stále i po její smrti, jen jsem na to už zůstal sám...

Prozradím na vás, že máte ještě jednoho velikého koníčka. Stavíte zmenšené modely dřevěných kostelíků a kaplí. Co vás k této zálibě přivedlo?

Dřevěné lodičky, letadýlka, vodní a větrné mlýnky jsem stavěl už jako malý kluk. Tatínek měl vybavenou stolařskou dílnu, a tak jsem měl vše potřebné pro jejich výrobu. S modelem pirátské lodě jsem v osmé třídě vyhrál okresní soutěž a zdokonaloval jsem se i později na hornickém učilišti v Ostravě. Mou doménou byly modely lodí a letadel, některé dokonce létaly.

K dřevěným kostelíkům jsem se dostal po přečtení knihy etnografa Jiřího Langera pojednávající

Předání rubaňového kolektivu Bedřicha Poledny po dosažení rekordu. Jan Blizňák uprostřed.

o lidové architektuře. Říkal jsem si, že vytvořit sbírku modelů dřevěných beskydských kostelíků je smysluplnější než ta letadla. Pustil jsem se do toho a první model přihlásil na výstavu zájmové a umělecké tvořivosti v Ostravici. Pro příští ročník jsem chtěl mít vyrobený další kostelík, a tak to šlo rok za rokem. Byl to takový můj hnací pohon, připravit pro návštěvníky vždy nový model. Tímto je seznamuji s bohatstvím a rozmanitostí zdejší dřevěné sakrální architektury. Severskou reprezentuje kostel svatého Bedřicha v Bílé, pravoslavný kostelík svatého Prokopa a Barbory v Kunčicích pod Ondřejníkem byl k nám převezen z Podkarpatské Rusi. Zajímavé osudy mají i další stavby, dřevěný kostel v Gutech byl po žhářském útoku zcela obnoven.

Modely vypadají ve srovnání s originálem dokonale. Ke kostelíkům jste přidal i další dřevěné stavby, kaple, zvoničky i Jurkovičův hotel Maměnka z Pusteven. Kolik času strávíte jejich stavbou?

Jsou to stovky a tisíce hodin práce, podle toho, jak členitý je původní objekt. Nejdéle mi trval kostel z Dolních Marklovic, jeho stavba trvala kolem čtrnácti set hodin. Přes tisíc hodin zabrala kaple Cyrila a Metoděje na Radhošti nebo kostel z Bystřice nad Olší, náročná byla také Jurkovičova Maměnka z Pusteven. Nejdříve si udělám kolem třiceti snímků celé stavby, zaměřuji se hlavně na detaily. Všechno je třeba změřit – půdorys, výška, vstupní otvory, průměr báně si už pak odvozují. Poté vše překreslím do plánů v měřítku 1 : 50. Od srubu

až po střechu postupují stejně jako tesaři, kteří stavěli originály. Musím dbát na to, aby počet hranolků odpovídal skutečnosti. Používám modelářské hranolky, malé šindele si naštipu v potřebné míře z kvalitního usušeného dřeva. Jsou to asi jeden milimetr silné destičky, vyžaduje to preciznost. Okna vyrábím podle šablony. Méně náročné na stavbu jsou kaple a zvoničky, ale i u těch uplatňuji stejné postupy výroby jako u kostelíků. Dnes je ucelená sbírka dvaceti sedmi modelů součástí stále expozice výstavních prostor paskovského zámku, která je přístupná v hlavní turistické sezoně, ale myslím si, že ji zájemcům po předchozí domluvě zpřístupní i teď v zimě.

Vypadá to, jako byste jen seděl doma a kutil. Tak tomu ale přece není?

Tak vám to může jen připadat, ale modely stavím, jen když je špatné počasí a netoulám se naší beskydskou přírodou nebo nepromítám zrovna v kině Vlast. Před dvaceti lety jsem si udělal promítačský kurz a uváděl produkci filmového klubu. Když se pak projekce filmů přesunula z kina Petra Bezruče do Vlasti, stal jsem se jedním ze dvou hlavních promítačů.

Máte tedy dokonalý přehled o současné filmové tvorbě. Které z filmů máte nejraději?

Oblíbil jsem si české komedie. Žádná politika, je v nich humor a takový něžnější pohled na svět. A samozřejmě mám rád pohádky, i ty kreslené. Krtkovy příběhy mi v mém věku navozují vzpomínky na moje mládí... (úsměv) ■

Se svou druhou manželkou Vlastou vyznačili nebo obnovili stovky kilometrů turistických cest.

Středisko Oáza v Neborech nabízí vstřícné prostředí, pochopení a zázemí pro řešení problémů klientů

Ne každý má ve svém životě štěstí. Na jedné straně blahobyt a stále se prodlužující věk lidského života, na straně druhé lidé bez domova žijící v nuzných podmínkách na ulici. Někteří z nich přišli o práci a dolehly na ně exekuce za nesplacené úvěry, jiní přišli o domov díky svým závislostem a napjatým vztahům se svými nejbližšími. S těmi, kteří se rozhodli se svou situací porvat a vydobýt si opětovně své místo na slunci, se každodenně setkává koordinátor střediska Slezské diakonie Oáza v Neborech Jiří Kaleta.

► Jiří Vítězslav Sachr

Co vás přivedlo k práci s lidmi?

Všechno má svůj počátek v polovině 80. let minulého století, kdy jsem studoval na Vysoké škole dopravy a spojů v Žilině. Přestože tehdejší normalizační režim duchovní službě nebyl nakloněn, práce faráře byla podmiňována udělením tzv. státního souhlasu a v desítkách případů byli kazatelé i věřící pro svou církevní činnost trestně stíháni, dozrála ve mně touha stát se farářem a šířit mezi mládež evangelium. Po převratu,

Koordinátor střediska Slezské diakonie Oáza v Neborech před budovou zařízení.

v roce 1990 jsem coby zaměstnanec v železniční dopravě nastoupil na studia teologické fakulty Univerzity Karlovy, kterou jsem

úspěšně absolvoval, poté začal pracovat na plný úvazek pro evangelickou církev. Šestnáct let jsem působil ve sboru v Českém Těšíně, kde jsem také ve školách, včetně širokého okruhu okolních obcí, vyučoval nepovinnému předmětu evangelického náboženství. Krásná práce, naplňovala mě radostí! Přidanou hodnotou byla spolupráce s učiteli, řediteli i s rodiči těch malých ratolestí. Spousta programů a vystoupení u příležitostí Dne dětí, maminek nebo třeba Vánoc. Byl jsem hrdý na to, že se mohu spolupodílet na výchově a vzdělávání naší mladé generace. Vždyť ta je naší největší devízou nejen pro naši budoucnost, ale i budoucnost celého světa.

Poté jste působil na Jablunkovsku...

Navázal jsem na svou těšínskou pastorační činnost. Byl jsem při zakládání zcela nového evangelického sboru v Písku u Jablunkova. Opět jedinečná práce s dospělými, mládeží i dětmi – dalších jedenáct nádherných let mého života.

Přesto jste se rozhodl pro změnu, více než čtyři roky jste

koordinátorem střediska Slezské diakonie Oáza v Neborech. Komu je určena služba zdejšího zařízení?

Máte pravdu. Dostal jsem nabídku ze strany Slezské diakonie, kterou jsem se rozhodl využít. Byla to pro mne další výzva. Naše zařízení spadá pod azylový dům BETHEL v Třinci a je určeno pouze mužům, kteří se ocitli bez přístřeší na ulici, jsou bez práce, a ještě navíc jsou závislí na alkoholu. Jsme takovým malým klásterem nebo hradem Karlštejnem, kde byl stejně jako u nás vstup ženám zapovězen. Myslím to samozřejmě jako legraci. (úsměv) A co jim nabízíme? Především vstřícné prostředí, pochopení a zázemí pro vyřešení jejich problémů. Dostávají jistotu střechy nad hlavou, vlastní postel, veškerá hygienická zařízení a kuchyň, ve které si mohou uvařit teplou stravu. Sociální pracovník a pracovníci v sociálních službách jsou jim nápomocní s hledáním zaměstnání, vyřizováním na úřadech a v bankách, protože bývají v naprosté většině zadlužení – topí se v exekucích. Vedou také sérii přednášek „Prevence relapsu“. Pravidelně za nimi přijíždí terapeut, s jehož pomocí

Jedenou za měsíc slouží Jiří Kaleta bohoslužbu v evangelickém sboru v Šenově u Ostravy.

bojují se svými démony alkoholismu a dalšími závislostmi.

Přicházejí k vám tyto muži z vlastního přesvědčení?

Bez toho by to nešlo. Předpokladem úspěchu je, že se přichozí rozhodl pro pobyt u nás zcela dobrovolně. Bez jeho vlastního odhodlání něco změnit to nefunguje. Na dobrovolnosti máme nastavena přísná pravidla, na jejichž dodržování nekompromisně trváme a jejich porušení jsou důvodem pro vyloučení z programu. Tím prvním je zákaz donášky alkoholu, druhé a stejně důležité je, že se náš klient nedopustí žádného násilí na svých spolubydlících nebo zaměstnancích. Zatímco použití násilí jsem zde za celou svou více než čtyřletou dobu služby neznamenal, s vnášením alkoholu do našeho zařízení jsme se setkali opakovaně. S dotýcnými chlapci jsme se pak museli rozloučit.

Mají šanci se tyto jednotlivci k vám opětovně vrátit? Jakou máte kapacitu a jaká je v současné době jeho naplněnost?

Nechceme se nikomu navždy uzavírat, ale jak už jsem říkal, požadujeme striktní dodržování nastavených pravidel. Pokud se někdo z našich klientů provinil a rozloučili jsme se s ním, má možnost se k nám vrátit nejdříve po půl roce, pokud vnese alkohol na středisko. Středisko Slezské diakonie Oáza v Neborech je přízpůsoben pobytu jedenácti klientů v jednom třílůžkovém a čtyřech dvoulůžkových pokojích. Pokud bezproblémově spolupracují, dáváme jim jistotu pobytu pod naší střechou na období jednoho roku. Během této doby mají šanci dát si vlastní život do pořádku. Nad některými už jejich nejbližší zlomili hůl, a tak jim pomáháme nalézt k sobě ztracenou cestu. Ti, kteří si dosud nenašli zaměstnání, pracují v našem skleníku nebo nám pomáhají s chovem oveček, slepic a králíků, které zde máme. Také se podílejí na údržbě celého zařízení a přilehlých pozemků. Zahálka svádí k tomu, aby se opět propadli do svých neřestí a problémů. Chceme jim ukazovat cestu a být jim oporou. Když se někteří vrátí z vycházky a mají vypito, vracíme je zpět s tím, aby přišli až tehdy, kdy zcela vystřízliví. Jsou i takoví, kteří to umějí zneužívat, ale jsme jenom lidé. Je to jako s malými dětmi. I když se něčím proviní, zkoušíme to jako rodiče s nimi

stále znovu a znovu. A tak není výjimkou, když se u nás někdo objeví podruhé nebo potřetí. Na druhou stranu – je pravdou, že se k nám klienti dostávají až po nějakém čase od podání žádosti, máme pořadník a bohužel těch, kteří potřebují naši pomoc, je stále více a více.

Zůstáváte s klienty v kontaktu i poté, co vaše zařízení opustili?

Snažíme se o to a myslím, že se nám to daří. Rád uvedu dva příklady – už čtyři roky bydlí ve svém bytě v podnájmu jeden z našich bývalých svěřenců. S alkoholem si to vítězně vyříkal a žije skromně ze svého invalidního důchodu a brigádně si občas něco přivydělává. Druhým je muž, který od azylového domu získal tzv. tréninkové bydlení a přes nějaké drobné problémy v něm už dva roky žije a stabilně pracuje. S dalšími chlapci, kteří úspěšně vyřešili svůj problém a podařilo se jim opětovně začlenit do společnosti, si telefonujeme, terénní pracovníci našeho domovského zařízení je navštěvují, a pokud je to potřeba, jsme jim stále k dispozici radou nebo konkrétní pomocí.

Lidé, se kterými přicházíte do styku, mají za sebou různé životní osudy. Co o nich víte?

Pokud nám sami neotevrou své nitro, víme o nich pouze to, co nám o sobě řeknou v tzv. pohovoru se zájemcem o naši službu. Kromě lékařské zprávy o bezinfekčnosti a o tom, že nemají žádné nakažlivé choroby, které by bránily pobytu u nás, nemáme žádné podrobnosti ani k jejich zdravotnímu stavu. Jsou bez domova, přicházejí většinou z ulice, kam se dostali po ztrátě zaměstnání nebo díky dluhům, které už nebyli schopni splácet. V neposlední řadě se bezdomovci stávají muži, kteří se rozvedli a byli vykázáni ze svých dosavadních domovů nebo z nich sami odešli. Nejsme zde od toho, abychom na nich tyto informace vyzvídali, ale potěší nás, když si vybudujeme vztah založený na vzájemném respektu a začneme o těchto věcech spolu hovořit. Pomáhá to zejména ve chvílích, kdy hledají a navazují zpět ztracené rodinné vazby. Vztahy mezi otcem a dětmi, mezi bývalými partnery, ale i třeba vztah syna a matky. Cením si momentů, kdy se mi někdo otevře: „Podařilo se mi hovořit s otcem. Zavolali jsme si a domluvili se na schůzce,

Chvilě rozjímání a modlitby před bohoslužbou.

společně poobědvávali a dohodli se, že se spolu navštívíme o Vánocích a strávíme společně Štědrý den.“ Pro obě strany to má obrovský význam a může to vést k obnovení vzájemné důvěry.

Překvapilo vás něco z jejich vyprávění? Něco, co jste si do té doby neuměl připustit?

Ano, a velmi negativně. Nikdy by mě nenapadlo, že se dva lidé, kteří spolu na ulici prožili téměř patnáct let, dokážou okrást! Čekal bych, že si budou navzájem pomáhat a v nouzi se spravedlivě rozdělit... Ne! Běhal mi mráz po zádech,

když jsem naslouchal vyprávění o tom, jaká džungle je život bezdomovce. Když přišla zima, ukradl jeden kamarád druhému kabát, v nestřeženém okamžiku snědl jeho jídlo. To byl pro mě šok, který jsem si do té doby nechtěl a neměl připustit.

Má tedy smysl těmto lidem pomáhat?

Určitě, obzvláště teď v zimě! Naše pomoc by měla být štědrá a zcela nezištná, bez výčitek kdo, proč a jak se mu to stalo. Nepovyšujeme se nad nikoho. Vždyť kde není psáno, že se do

podobné svízelné situace nemůžeme někdy dostat my sami. Lidé jsou před Vánoce více otevření, otevřená jsou jejich srdce, ruce i peněženky. Využijme to pro konání dobra. Myslím si, že v otevřené dlani je daleko větší síla nežli v sevřené pěsti. Všichni jsme přece lidé...

Slezská diakonie je křesťanská organizace, tak se můžeme s našimi muži scházet u Bible, mít jedenkrát týdně diskuzní kroužek nebo každou neděli pravidelné bohoslužby. Tyto akce jsou dobrovolné.

Jak probíhají vánoční svátky na vašem středisku Oáza? Trávíte Štědrý večer společně se svými klienty?

Tradiční rituál Štědrého dne je blízký tomu, jak ho známe z našich domovů. Chlapci nazdobí vánoční stromeček, připraví bramborový salát a smaží řízky. My jim k tomu zajistíme nějaké cukroví a ovoce a všichni zasednou společně ke svátečnímu stolu. Samozřejmě všichni dostávají dárky. Zpravidla praktické věci, hygienické potřeby nebo nějaké oblečení. Po večeři se rozcházejí,

Na snímku z rodinného archivu s manželkou Stanislavou a syny Martinem (vpravo) a Vojtěchem.

někteří sledují televizní program, jiní se ukládají ke spánku. Večer k nim přijíždím, abych je pozdravil a popřál. Když jsem takto za nimi přijel v první rok mé služby v Oáze, byl jsem překvapen, kolik jsem jich zastihl už spících,

byla to většina. Jejich srdce jsou v tyto dny citlivější. Ve svých vzpomínkách a snech se často vracejí do dob svého dětství, kdy byli obklopeni svými nejbližšími a jejich láskou. Vzpomínají na své rodiny a vztahy, které

mnohdy sami zpřetrhali. Jsou to pro ně mnohdy bolestivé chvíle a oni se pro ty okamžiky uzavírají do sebe. Každopádně je dobře, že se rozhodli své problémy i s naší pomocí řešit, dává jim to – i nám, novou naději... ■

INZERCE FMP 2057/01

ZAVÁŽÍME I K VÁM!

NÁKUP VÁM DORUČÍME AŽ DOMŮ
NA PÁR KLIKNUTÍ

Nakupovat se dá i pohodlně, bez front a tahání tašek!
Stačí jednoduše nakoupit na **Rohlik.cz**.

Zaregistrujte se na Rohlik.cz nebo v naší mobilní aplikaci

Vyberte si až z 24 000 produktů

Zadejte svou adresu a čas doručení

Nákupy nad 1 500 Kč s dopravou zdarma

Kurýr vám nákup přiveze až ke dveřím na hodinu přesně

INZERCE FMP 2043/01

VOLITA +
SERVIS

**SERVIS A OPRAVA
OKEN A DVEŘÍ**

**+ ZAMĚŘENÍ A KONTROLA
OKEN TERMOVIZÍ ZDARMA**

**VÁNOČNÍ
SLEVY
30%**

+420 722 903 771

FRYDEK.VOLITASERVIS.CZ

Na umělý ostrůvek ve Stříteži přiletěly divoké husy

Se zajímavým projektem přišli na rybnících ve Stříteži rybáři třineckého spolku. Z plastového potrubí a PET lahví postavili umělý ostrov, který pomáhá při množení rybi populace, především candátů. Na podzim dokonce plocha ostrůvku poprvé přilákala divoké husy.

Polyetylenové trubky byly v minulosti užívány k rozvodu pitné vody. Teď, už pevně svařené, vytvořily nosný rám plovoucího ostrova, jehož plochu vytvářejí vyřazený polystyren a PET lahve. Další její součástí tvoří geotextilie zasypaná hlínou a vodní rostliny. Kořenový systém prorůstá pod vodní hladinu a vytváří tak přirozené prostředí pro vodní hmyz. „Vodní hmyz je důležitou součástí potravy pro drobné rybky,“ uvedl pro Patriot člen Územního výboru Českého rybářského svazu

Ostrava, odbor čistoty vod a životního prostředí Libor Kocinec.

Ostrov se navíc stal přirozenou ochranou před slunečním zářením

a shromažďují se pod ním ryby, což prospívá jejich růstu a snižuje úmrtnost. „Ostrov je ochranou před predátory, kteří v okolí střítežských rybníků žijí, a stává se ideálním místem pro bezpečné zahnízdění. Letos jeho služeb dokonce využily divoké husy, které jsme tady viděli poprvé,“ uvedl Kocinec. Největší radost ale rybáři mají ze zvýšeného nárůstu candátů, kdy bylo na podzim vylověno téměř dva tisíce kusů této ušlechtilé ryby. „Polovinu úlovku jsme odvezli a vysadili do Těrlické přehrady. Ta jako všechny přehrady v okolí stárne, zanáší se bahnem z půdy splavené deštěm. Má to i svoje výhody, protože toto vodní prostředí vede k rozmnožování plevných rybek nebo cejnů, kterými se candáti živí,“ vysvětlil Libor Kocinec. ■

Děti i rodiče si Slavnost Slabikáře užívali

Ve čtvrtek 16. listopadu 2023 uběhlo přesně 51 dnů, kdy první náčkové 4. ZŠ v Místku usedli poprvé do školních lavic. Aby ukázali svým rodičům a prarodičům, co všechno se v předslabikářovém a předpočítářském období už naučili, pozvali je do školy na už tradiční Slavnosti Slabikáře.

V průběhu dvou vyučovacích hodin děti dokázaly k obrázkům v podzimním okně tvořit pěkné věty, přiřazovat tiskací písmenka

a také je krasopisně napsat. Překvapením pro všechny byla motivační pohádka o podzimním výletu samohlásek, které se ztratily, a cestu z hlubokého lesa jim pomohly najít souhlásky tak, že společně vytvořily slabiky. Písmenka byla zachráněna a všichni si mohli zazpívat pomocí vytvořených slabik písničku.

Po krátké přestávce byl připraven matematický vláček, se kterým vyrazili na podzimní výlet.

Ještě před odjezdem pomocí telefonků ověřili situaci na trati. Ty zazvonily pokaždé v okamžiku, kdy byly správně vypočítány příklady. K velké radosti dětí se do hravé výuky zapojili rodiče i prarodiče. Vláček pasažéry zavezl k myslivně, kde na ně čekal další úkol. Děti ukázaly, jak pomocí „početního divadélka“ zvládají orientaci na ploše, počet, pořadí, příklady do pěti, ale také malované slovní úlohy. Celým tímto výletem všechny provázela i spousta básniček, říkaneček a písniček, které se od začátku školního roku naučily.

Skvělou prací dětí, pestrost výuky a inovativní metody a formy práce ocenili nejen rodiče, ale i hosté ze Speciálně pedagogického centra, ředitelky mateřských školek, které se přišly podívat na své bývalé svěřence a byly překvapené, jakých pokroků dosáhly.

Odměnou dětem za jejich snahu a pěknou práci byl Slabikář, který jim ředitelky předaly s přáním, aby je čtení bavilo a brzy se z nich stali opravdoví čtenáři. Chválou nešetřili rodiče, kteří zaměstnancům školy poděkovali za dobře odváděnou práci a jejich milý a vstřícný přístup. ■

Pro zvelebení se hledají další lokality

V minulých číslech Patriotu jsme už několikrát informovali o úspěšném projektu frýdecko-místecké radnice pod názvem ZAPOJ F-M. Snahou města je, aby ve spolupráci s občany navázalo na úspěšné dva předcházející ročníky, kdy v tom prvním bylo revitalizováno oblíbené výletní místo ve Frýdeckém lese, známé jako Zátíší.

V rámci návrhů pro 2. ročník projektu byl revitalizován málo využívaný kout nároží u tř. TGM v městský parčík s posezením, pergolou, pítkem a nezbytnou zelení. Pro třetí připravovaný participativní projekt očekává vedení města do 20. prosince letošního roku návrhy občanů, na které místo v části Frýdku nebo Místku se zaměřit tentokrát. Své návrhy zasílejte na e-mail: zapojf@frýdeckmistek.cz. ■

Adventní městečko DIVADLA

KINA

Místek, náměstí Svobody

9. 12., 10:00 **Divadlo Koráb – Betlém**
 9. 12., 11:00 **Cimbálová muzika Úsměv**
 9. 12., 15:00 **Vítězové Beskydského slavíka**
 9. 12., 17:00 **Zbyněk Turner & hosté**
 9. 12., 18:00 **Michal Tučný Revival Band**
 10. 12., 10:00 **DFS Ostravička**
 10. 12., 11:00 **Cimbálová muzika**
 10. 12., 15:00 **Trampoty s Ježíškem | Cirkus trochu jinak**
 10. 12., 17:00 **Stanley's Dixie Street Band**
 10. 12., 18:30 **Markéta Konvičková & Kapela**
 11. 12., 16:00 **G#ZDI**
 11. 12., 17:00 **Jan Šuška**
 12. 12., 15:00 **Sboreček MŠ Radost 1**
 12. 12., 16:00 **The Beatools**
 12. 12., 17:00 **Ta Hakuna**
 13. 12., 15:00 **Sboreček MŠ Mateřídouška 2**
 13. 12., 16:00 **Petra Göblová**
 13. 12., 17:00 **Pavel Býma & Family + host**
 13. 12., 18:00 **Česko zpívá koledy**
 14. 12., 15:00 **Sboreček MŠ Sněženka**
 14. 12., 16:00 **ReneG**
 14. 12., 17:00 **Aneska**
 15. 12., 16:00 **Silesian Dixie Band**
 15. 12., 17:30 **Václav Fajfr & Acustrio**
 16. 12., 10:00 **Show kozy Júlínky + doprovodný program**
 16. 12., 11:00 **Cimbálová muzika Fryš**
 16. 12., 14:30 **Divadlo Ententyky – O kouzelné vánoče**
 16. 12., 16:00 **Evamore**
 16. 12., 16:00 **Neobuty**
 16. 12., 18:30 **The Backwards**
 17. 12., 10:00 **Divadelní soubor Nahodile – Vánoční kabaret**
 17. 12., 11:00 **Sborové studio Ostrava Jih – Živý betlém**
 17. 12., 15:00 **Andělé na chůdách**
 17. 12., 16:00 **Taneční a swingový orchestr Bedřicha Pukovce**
 17. 12., 18:00 **BUTY**
 18. 12., 15:00 **Sboreček MŠ Sluníčko 1**
 18. 12., 16:00 **Comar in the Cube**
 18. 12., 17:00 **Přátelé Dr. Melouna**
 19. 12., 15:00 **Ochutnávka svátečních vánoček**
 19. 12., 15:00 **Sboreček MŠ Sluníčko 2**
 19. 12., 16:00 **CI3**
 19. 12., 17:00 **Rumble**
 20. 12., 15:30 **Vyhlášení vítěze – Sváteční vánočka**
 20. 12., 16:00 **Čeladenka**
 20. 12., 17:00 **AV Blues & Swing**
 21. 12., 16:00 **Tomáš Turek**
 21. 12., 17:00 **Lucie Redlová a Garde**
 22. 12., 16:00 **FM Band**
 22. 12., 17:30 **Ondřej Fencel & Hromosvod**
 23. 12., 14:00 **Bublifunk Extra & Michal Michna**
 23. 12., 15:00 **Ondra Klímeček & Radim Přidal**
 23. 12., 16:00 **Šuba Duba Band**
 24. 12. **Program ve spolupráci s frýdecko-místeckou farností**
 27. 12., 10:00 **... a ještě to nekončí...**
 27. 12., 17:00 **Lishkee**
 28. 12., 10:00 **... a ještě to nekončí...**
 28. 12., 17:00 **Black & White**
 29. 12., 10:00 **... a ještě to nekončí...**
 29. 12., 17:00 **Cyrus & Kokesch & Kouláková**

Nová scéna Vlast

9. 12., 19:00 **Bohemia**
 Slavnostní premiéra hořké komedie podle knihy oscarového režiséra Jana Svěráka. Příběh o mladém a nadějném režisérovi Ivanovi se srdcem floutka, rodinou na krku a hlavou v oblacích. Ivan sní o tom natočit film, který si bude každý pamatovat. Svěrákovsky nabitě představení s humorem, který pohladí, a s příběhem, od kterého se nebude schopni odtrhnout. Na konci představení proběhne exkluzivní beseda s autorem knižní předlohy Janem Svěrákem, diváci budou mít také možnost položit jakýkoliv dotaz. Uvádí Komorní divadlo Arté.
 10. 12., 19:00 **Fichtl**
 Hořká komedie z doby, kdy život běžel na jeden válec. Olej v benzínu, svoboda v nesvobodě a láska v tepláčkách. V polovině 80. let parta kluků na malém městě a ještě menším plácku prožívá své bouřlivé dospívání. Eda miluje Soňu, ostatní také milují Soňu. Na VŘSR se musí do lampionového průvodu, slušnou muziku uslyší jen v zahraničních rádiích, motorka, po které toužíš, se už nevyrobí a teslíky přišemě kousou. Jak se s tím poprat a co na to Soňa...? Uvádí Divadlo Bolka Polívky a Anima Art.
 11. 12., 17:00 **LiStOVÁní – Co by můj syn měl vědět o světě**
 Fredrik Backman (autor knihy Muž jménem Ove) vtipně stírá všechny úzkosti a nedostatky rodičů v jednadvacátém století v půvabné knize plné upřímných obav a nepodmíněných vyznání lásky, která zasáhne srdce všech rodičů, a to dokonce i těch budoucích a potencionálních. Poprvé bude v LiStOVÁní účinkovat jen jeden herec; Lukáš Hejlik je stejného věku jako Fredrik Backman a má stejného staršího syna. Backman: „Tato kniha je především o snaze být dobrým rodičem. Protože chci, abys věděl, že jsem se vážně snažil úplně nejvíce, jak jsem uměl. Nikdo negooglil tolik jako já.“ Hejlik: „Ta ztracenost otců při nakupování! To, jak dětské hraní nemá logiku a jak se jí snažíte v pět roků, když on vstane tak živě a vy tak mrtvě, najít, jak jí přímo vyžadujete! To, jak se snažíme být nejlepšími rodiči, a to, jak víme, že to nezvládneme. A nezvládneme.“
 19. 12., 19:00 **Screamers – Ve víru velkoměsta**
 Legendární travesty-divadelní skupina přiváží nové představení, které bude netradiční, strhující, a hlavně zábavnou sondou do života jednoho obyčejného velkoměsta, kde i všední den může nabídnout mnoho nevšedních zážitků.
 15. 1., 19:00 **Plejtváč**
 Hra, již chybí sedm obrazů. Komedie o boji o sedm obrátů. Hra realizovaných metafor české malosti a uměleckých kompromisů. Aluze jónášovské i mefistofelovské. „Počkejte! Češi si postaví muzeum a nevejde se do něj velryba? S velrybou v našich podmínkách nikdo nepočítal.“ Cabaret Calembour, autorské divadlo Milana Šotky, Igora Orozoviče a Jiřího Suchého z Tábora, jehož prostřednictvím si odsakují z velké na malou – tedy z velké činohry k poetice divadel malých forem i k tradici českého literárního kabaretu. Soubor působí na českých jevištích od roku 2009 a za tu dobu je ověnčen dvěma Tučňáky a jedním Radokem.
 17. 1., 19:00 **Lukáš Pavlásek – Planeta slepic**
 One man show Lukáše Pavláška – Stand-up speciál, ve kterém se koukneme, jaké vyhlídky má naše slavná civilizace, která stále jen nakupuje nepotřebné věci, kde si každý myslí, že má pravdu a kde vedle sebe žijí tak rozdílné bytosti, jako jsou ženy, muži a psi. Dozvíme se, co strašného se stane, když si doma zapomenete mobilní telefon, užijeme si svých pět minut slávy v televizní soutěži, naučíme se chovat v nákupním centru, zavoláme si na horkou linku a koukneme se na to, proč přírodu každou sobotu čeká nápor idiotů z města. A na závěr dojdeme, že na těhle planetě nakonec přejít jen slepice...
Čtyřlístek divadlo Na Slezské
 15. 12., 18:00 **Kulturní večer pro mladé**
 Program bude upřesněn na www.divadlocytrilistek.cz.
 16. 12., 15:00 **Líná Máňa**
 Činoherní pohádka o holce, která vyrazí do světa na zkušenou, ale je strašně líná. Je Máňa tak líná, že vše pokazí, nebo se napraví a stane se z ní pilná a šikovná holka? Na motivy hry Petra Tomšů Líný Kuba, holé neštěstí. Hraje DS Štronzo Frýdek-Místek.
 16. 12., 19:00 **Tramvaj do stanice Trondheim**
 Surové severské krimi. Hraje ING Kolektiv Frýdek-Místek

Kino Vlast

11. 12., 19:00 **Tajemství a smysl života**
 12. 12., 17:00 **Perinbaba a dva světy**
 12. 12., 19:00 **Chlapec a volavka**
 13. 12., 10:00 **Jak přežít svého muže**
 17. 12., 19:00 **Umění jíst a milovat**
 22. 12., 9:30 **Pohádky pod stromček**
 23. 12., 15:00 **Tonda, Slávka a kouzelné světlo**
 27. 12., 10:00 **Tonda, Slávka a kouzelné světlo**
 29. 12., 17:00 **Ben-Hur**
Aktualizovaný program na www.kulturafm.cz

Národní dům

13. 12., 20:00 **Tady Vary 4 – Láska nebeská**
 Projekt je součástí projektu Tady Vary 2023/24 – filmové sezony s předplatným na 10 festivalových večerů mezi říjnem 2023 a červnem 2024. Jednou měsíčně vstoupíte do kina po červeném koberci a užijete si předpremiéru skvělého filmu. Spolu s vámi budou film ve stejnou chvíli sledovat diváci po celé ČR. Speciální atmosféru podpoří úvod přenašžený do všech kin.

KONCERTY

Kostel sv. Jakuba

13. 12., 18:30 **Adventní koncert ZUŠ duchovní hudby**

Kostel sv. Jana a Pavla

21. 12., 18:00 **Česká mše vánoční**
 Česká mše vánoční je český psaný církevní skladba Jakuba Jana Ryby, který je zároveň autorem jejího textu. Přestože je stavěná stejně jako latinská hudební mše s jejími částmi (např. Kyrie, Gloria), jedná se o pastorální hru aplikovanou na liturgii tradiční mše. Česká mše vánoční má ryze pastorální ráz, je zasazená do českého prostředí, pro svou prostotu i radostnou a svěží atmosféru byla a stále je srozumitelná a přístupná širokému obecnstvu. Účinkují: Symfonický orchestr Frýdek-Místek, Pěvecký sbor Smetana, Lašský smíšený pěvecký sbor Baška a sólisté.

Kino Vlast

16. 12., 11:00 **Vinyl burza**
 Předvánoční vinylová burza má v 15:00 na programu koncert Jakuba Tichého a v 16:00 premiéru filmu Ostravský underground 60.-70. let.

Hudební klub Stoun

8. 12., 21:00 **Letní kapela / ex Priessnitz**
 9. 12., 21:00 **Bass Invasion**
 15. 12., 21:00 **Slepí křováci**
 Křest nové desky Slepých křováků. Speciální host: Skrznskrz.
 16. 12., 21:00 **Nirvana & Soad Revival: Fecal Matters**
 Místní revival Nirvany a Soud opět ve Stounu! Předkapela: Lit me up.
 22. 12., 21:00 **NO!SE w/ Zombie Cats (DE)**
 25. 12., 21:00 **Vánoční hity ze záhrobí 18 plus**
 26. 12., 21:00 **Beats for Love Xmass w/ Dalida**
 29. 12., 21:00 **Bass Invasion: Last in Year**
 Ex Priessnitz po letech ve Stounu a Letní kapela premiérově.
 12. 1., 21:00 **29. narozeniny Stounu**
 19. 1., 21:00 **Nedivoč**

U Arnošta, hudební hospůdka

15. 12., 17:00 **Sedl Band**
 Zpívání u stolu s Tondou Žáčkem a jeho country partou Sedl Band.
 29. 12., 19:00 **Rocknrollový a swingový hudební mejdan**
 Milan Cyrus a jeho hosté se postarají o předsilvestrovskou hudební zábavu.

Nová scéna Vlast

4. 1., 19:00 **Eva Urbanová a Barock – Druhá tvář**
Proměna první dámy české opery v rockovou star v novém projektu Evy Urbanové nabídne koncert nabitý rockovými a popovými songy. Operní diva světového formátu Eva Urbanová zazáří v exkluzivním pořadu Druhá tvář s muzikantsky skvěle obsazenou formací Barock. Hutný zvuk klasických smyčcových nástrojů se sóly koncertního mistra brněnské filharmonie a skvělá rytmická sekce v čele s kytaristou a frontmanem AC/DC revivalu a kapely Čechomor Adamem Malíkem vytváří pěvkyni spolehlivé základy pro uplatnění všech barev jejího skvělého hlasu v legendárních popových a rockových hitech kapel Queen, Nighthwish či pěveckých legend Andrei Bocceliho, Il divo a mnoha dalších.

VÝSTAVY**Muzeum Beskyd**

do 7. 1. **Obrázky na skle**

Podmalby na skle se poprvé staly předmětem odborného zájmu osobností kulturního života v 90. letech 19. století v souvislosti s uspořádaným Jubilejní výstavou v roce 1891 a Národopisné výstavou československé v roce 1895. Pro tyto výstavy byly podniknuty první systematictější sběry lidového umění včetně obrázků na skle. Také Muzeum Beskyd spravuje reprezentativní fond čítající více než 280 kusů podmaleb především z oblasti Slezska a severní Moravy, okrajově i z ostatních oblastí výroby v Čechách.

do 7. 1. **Adolf Šlechtislav Brantál**

Doprovodná výstava v rámci expozice Beskydy – příroda a lidé připomíná jednu z významných osobností společenského a kulturního života Frýdku ve 20. a 30. letech 20. století. Adolf Šlechtislav Brantál byl přes svůj krátký život člověkem, který se angažoval v mnoha oblastech – zdatný obchodník, jehož drogerie se těšila dobré pověsti ve Frýdku a v Pražmě, fotograf a oblíbený vydavatel pohlednic, člen Sokola, Matice osvěty lidové a turistické Pobežkydské jednoty. Byl také revizorem účtů v Občanské záložně, spoluzakladatelem Výstavy Bezručova kraje 1935, členem Sdružení slezských knihomilů a spoluvydavatelem bibliofilských tisků. Přítel básníka Petra Bezruče a v neposlední řadě milující manžel a otec dvou dětí po sobě zanechal snímky, které jsou dokladem krásy přírody, města a zdejších lidí.

do 14. 1. **Betlémy – od nás i od vás, z Evropy, Afriky a Jižní Ameriky**

V letošním roce slavíme 800 let od události, kdy František z Assisi vytvořil živou scénu narození Ježíška v jeskyni u městečka Greccio. Výstava nabízí nejen betlémy z muzejních sbírek, ale i část sbírky afrických a jihoamerických betlémů znalce a sběratele Jaromíra Tlustého.

Centrum aktivních seniorů, Místek

do 5. 1. **13. vánoční výstava tvorby seniorů**

Tradiční výstava prací výtvarných kroužků seniorů a klientů Školy života doplňuje výstava části sbírky panenek. Výstava je přístupná denně od 9 do 17 hodin, od druhé poloviny prosince pouze dopoledne.

Knihkupectví Kapitola, Místek

do 23. 1. **Vlasta Šorfová – koláže**

Když se jí jednou dostala do rukou kniha koláží Miroslava Horníčka, inspirovalo ji to, vzala do rukou nůžky a z časopisů začala vystřihovat obrázky, kterým od té doby dává nový život.

Knihovna Místek

do 31. 1. **Fotici právník**

Ve výstavních prostorách schodiště místecké knihovny vystavuje své fotografie Jiří Ivo Pavelka.

Muzeum Těšínska, Český Těšín

do 31. 1. **Terry Haass**

Panelová výstava seznamující zájemce s životem a dílem světoznámé českošvédské rodačky, jejíž umělecká díla jsou zastoupena v předních světových galeriích a muzeích moderního umění.

Palouk před bývalou Záložnou, Místek

do 29. 2. **Výstava krmítek**

Vánoční výstava ptačích budek a experimentálních krmítek vznikla ve spolupráci se ZUŠ a školou Růžovka.

Památník bratří Strnadlů a Jana Knebla, Trojanovice

do 7. 1. **Pavel Cupák – Lidé z bublin**

Výstava současné sochařské tvorby Pavla Cupáka, autora bronzového sousoší Valach s ovci na trojanovické návsi a zvoničky v místech bývalé poustevny na Pustevnách.

OSTATNÍ**Muzeum Beskyd, komentované prohlídky a přednášky**

14. 12., 16:30 **Ten vánoční čas**

Tematický večer věnovaný vánočním stromčkům, ozdobám, dárkům a receptům na tradiční vánoční pokrmy. Povídání bude doplněno studijní výstavou dobových pozdravů, novoročenek, vánočních ozdob a betlémů.

15. 12., 18:00 **Večer s baladami K. J. Erbena**

Podvečer na frýdeckém zámku s baladami ze sbírky Kytice Karla Jaromíra Erbena. Těšit se můžete na stínohru v podání TOM Lysáci z Malenovic, kteří ztvární dvě stejné balady – Svatební košili a Vodníka. Vstupenky k rezervaci online na www.muzeumbeskyd.com.

21. 12., 16:30 **Černá hodina v Zeleném domě**

Tradiční předvánoční večer věnovaný tajemným příběhům a pověstem z oblasti Beskyd a Pobežkyd. Po krátké procházce zšeřelým Frýdkem za svitu lucerny se uskuteční rozsvícení vánočního stromu na jedné tajemné zahradě. Ochutnání štedrovecní bryje.

Muzeum Beskyd

26. 12., 13:00 **Svatoštěpánské odpoledne**

Přijďte prožít druhý svátek vánoční na frýdecký zámek. Připraven bude od 13.00 do 17.00 hodin bohatý program, ze kterého si vybere každý návštěvník. Můžete zhlédnout aktuální výstavy nebo se zúčastnit prohlídky Zámeckého okruhu či navštívit expozici Beskydy – příroda a lidé. V 15 hodin vystoupí v rytířském sále frýdeckého zámku Lašský smíšený pěvecký sbor Baška.

TIC, komentované prohlídky

13. 12., 16:00 **Zažij příběh Vánoc**

Přijměte pozvání na zcela jedinečnou komentovanou prohlídku, kde se společně dotkneme historie i zajímavosti a odkryjeme závoj tradic a symbolů Vánoc, abychom tak objevili jejich skutečný význam. Připomeňte si vánoční zvyky a tradice a nasajte tu pravou vánoční atmosféru. Nutno předem rezervovat na rezervace.ticfm.cz nebo osobně na pobočkách TIC Frýdek=Místek. Sraz u TIC v Místku na nám. Svobody.

Knihovna Místek

12. 12., 17:30 **Jurkovič známý a neznámý**

Koláž textu, básní přátel a myšlenek k 155. výročí narození slovenského architekta, designéra a etnografa. Pořad z cyklu Křídla – večery nejen o knihách připravili Olga Szymánská, Jana Klečková a Pavel Buchta. Večer vrcholí filmem Vyšiny o osobnosti architekta.

14. 12., 8:30 **Brain&Breakfast – Martin Poliačik**

Jak v postfaktické době hledat cesty k našim blízkým? Přímý přenos online přednášky z pražského Magenta Experience Centre. Vyznat se ve světě je čím dál složitější. Musíme zpracovávat více a více informací, zvládat stále rychleji se měnící technologie a absorbovat čím dál více změn. Na to všechno využíváme hardware, který se vyvinul pro potřeby komunikace v malé skupině lidí, lovců a sběračů plodů.

Knihovna Frýdek

14. 12. **Advent v knihovně**

Netradiční adventní odpoledne nejen s tvořivou dílnou Perníčkové tvoření a hudebně-literární pořadem Tíše a ochotně, ale také s prodejními stánky.

Lidový dům, Místek

17. 12., 14:00 **Vánoční dílny**

6. 1. **Tříkrálový průvod**

16. 1. **Nebojte se Himálaje**

Cestovatelská přednáška Heleny Hlissnikovské.

Národní dům, restaurace

19. 12., 18:00 **Slovo k zamýšlení**

Sváteční pořad spolku Krasomil připomene myšlenky osobností světového významu – libanonského prozaika, básníka a malíře Chalila Džibrána, rakouského a izraelského filozofa, sociologa a spisovatele Martina Bubela a teologa, sociologa, filozofa a publicisty Tomáše Halíka. Slavnostní slovo bude mít Radana Šatánková, vánoční písně a koledy zazní v podání Ladislava Kokesche a Zbyňka Ternera.

Faunapark

10. 12., 15:00 **Druhá adventní neděle**

ve Faunaparku

17. 12., 15:00 **Třetí adventní neděle**

ve Faunaparku

24. 12., 10:00 **Vánoční Štědřok**

1. 1., 15:00 **Tradiční novoroční krmící procházka Faunaparkem**

Kino Vlast

12.-13. **Festival Cyklocestování**

Sedmnáctý ročník tradičního a originálního cestovatelského festivalu. Prostřednictvím besed, promítání, filmů a workshopů se můžete vydat s cestovateli na kolech do různých koutů světa.

V sobotu 13. 1. vystoupí hlavní host David Brandenberger v pořadu Pět let po světě na české tříkolce poháněné solární energií. Za tahák páteční ne-cyklistické části festivalu lze určitě považovat projekci odborníka na Blízký východ Mgr. Jiřího Kaláta o historických souvislostech konfliktu Palestina versus Izrael.

Muzeum Beskyd, Langův dům**Botanická poradna**

V botanické poradně vám pomohou s určením planě rostoucích rostlin. Dotazy a fotografie můžete zaslat na e-mail, případně domluvit návštěvu, pokud máte rostliny nasbírané. Otevřeno po předchozí domluvě, kontakt: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.

Bryologická poradna

Tradiční poradna pro určení vámi přinesených mechorostů. Otevřeno každé pondělí v době 9:00–12:00 hod. a 14:00–18:00 hod. V případě potřeby si lze domluvit určení mechorostů i v jiný všední den po dohodě s bryologem. Kontakt: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 731 102 532.

Entomologická poradna

V poradně vám pomůžeme s určením nejen hmyzu, ale případně i jiné skupiny bezobratlých. Hmyz k determinaci lze přinést živý nebo mrtvý. Některé druhy bezobratlých lze určit také na základě fotografie, kterou můžete poslat na níže uvedený e-mailový kontakt. Otevřeno po předchozí domluvě, kontakt: petr.jeziorski@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 558 628 001, kl. 42.

Zoologická poradna

Zoologická poradna je zájemcům k dispozici nepřetržitě po celý rok. Schůzku prosíme domluvit předem, případně pro urychlení je možné poslat fotografie na níže uvedený e-mail. Kontakt: katerina.janova@muzeumbeskyd.com, popř. telefonicky na čísle 558 628 001, kl. 41.

Muzeum Beskyd, Studijní knihovna

Knihovna nabízí všem zájemcům o odbornou a regionální literaturu více než 38 000 svazků a také několik druhů přírodovědných a společenskovedných vědeckých časopisů. Knihovní fond zahrnuje především naučnou literaturu se vztahem k regionu Frýdecko-Místecka, popř. severní Moravy a Slezska. Naše knihovna je specializovanou knihovnou a knihy si zde můžete zapůjčit pouze prezenčně. Vstup z prvního nádvoří frýdeckého zámku. Otevřeno: pondělí, čtvrtek: 9.00–12.00, 13.00–17.00, pátek: 9.00–12.00.

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Ulice Václava Talicha

„Talich věčně hledal, co zlepšit a jak zlepšit...“ To řekl dirigent Karel Ančerl o „svém“ učiteli Václavu Talichovi – houslistovi, věhlasném dirigentovi a dlouholetém uměleckém šéfovi České filharmonie.

Václav Talich se narodil 28. května 1883 v Kroměříži do rodiny učitele hudby. Rodinné

Talichův dopis Františkovi Kraslovi.

umělecké prostředí „nasměrovalo“ všechny čtyři sourozence do hudební sféry. Brzy se rodina přestěhovala do Klatov, kde Václav začal studovat na gymnáziu. Roku 1897 přešel na pražskou konzervatoř, kterou ukončil jako houslista v r. 1903. Následně působil v Berlíně, kde se rozhodl věnovat dirigování. Přes Oděsu a Tbilisi se v roce 1907 vrátil do Prahy, aby se po neúspěšném konkurzu na dirigentské místo na čas usadil v Lublani. Své vzdělání si ještě prohloubil v letech 1910–1911 v Lipsku a Miláně. Přes dirigování opery v Plzni (1912–1917) se dostal k dirigování České filharmonie v Praze. S ní pak jako šéfdirigent setrval do roku 1941. Společně dosáhli velkých úspěchů doma i na zahraničních turné.

Vedle toho Talich působil jako šéfdirigent opery Národního divadla a učil na pražské konzervatoři. Po válce se kvůli křivým obviněním

nemohl věnovat práci s Českou filharmonií, a tak založil a umělecky vedl Český komorní orchestr ze studentů pražské konzervatoře. Po roce 1948 nesměl veřejně vystupovat, na čas působil v Bratislavě (1949–1952). Naposledy Českou filharmonii dirigoval v roce 1954, poté žil spíše v ústraní v Berouně. Zde také 16. března 1961 zemřel a je pochován. Od roku 1983 je právě zde pořádán Mezinárodní hudební festival Talichův Beroun. Václav Talich získal v roce 1957 titul národní umělec, v roce 1992 Řád T. G. Masaryka in memoriam, byl nositelem francouzského Řádu čestné legie.

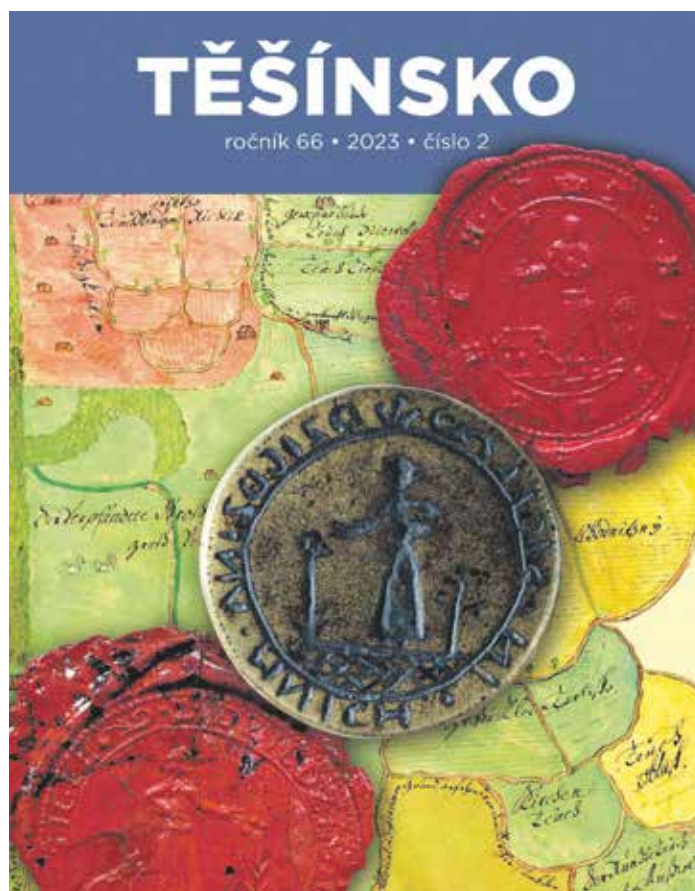
Talichovu ulici najdeme v Místku, je slepá, obklopena panelovými domy v zeleni a ústí do rušnější ulice 28. října. ■

Letošní druhé číslo časopisu Těšínsko také o minulosti Frýdku-Místku

Před koncem roku vychází letošní druhé číslo vlastivědného časopisu Těšínsko. Čtenáři v něm naleznou i velmi obsáhlou studii Miloše Habrnála pojednávající o nelehkých osudech pekařské rodiny Kohutovy z Frýdku od konce 19. století.

Tedy si Ludvík Kohut (1869–1925) nechal na Veselé ve Frýdku postavit výstavný dům, jehož součástí byla první parní pekárna ve městě (dala rovněž název přilehlé ulici Pekařské). Časté změny politických poměrů ve 20. století zasáhly také do života této rodiny. Již zakladatel firmy se musel potýkat s řadou problémů. Jeho syna a pokračovatele Ludvíka za okupace popravili nacisté. Po únoru 1948 byla firma začleněna do družstevního vlastnictví a záhy zanikla. Třetí generace rodiny Kohutovy již neměla dostatek financí na údržbu domu, který nezadržitelně chátral. Od demolice ho zachránil prodej a rekonstrukce novými vlastníky.

Dvojí výročí Městské knihovny Frýdek-Místek připomíná autorská dvojice Taťána Antoňová

a Dagmar Rumianová. Nastiňují vývoj této instituce od samostatných veřejných knihoven ve slezském Frýdku (zal. 1922) a moravském Místku (1923) přes jejich sloučení v jednu instituci (1944) až do současnosti. Čtenáři však naleznou v tomto čísle Těšínska na dvě desítky dalších článků se vztahem k regionu, např. o nedávné památkové obnově dřevěného kostela v Řepištích či o každodennosti v období druhé světové války očima dospívajícího chlapce z Vratimova.

Časopis Těšínsko, vydávaný Muzeem Těšínska, vychází dvakrát ročně v celobarevné podobě a exkluzivní grafické úpravě. Lze si ho objednat prostřednictvím muzejního webu na adrese <https://www.muzeumct.cz/publikace>, telefonicky na čísle 558 761 225, elektronicky na adrese: michaela.piechova@muzeumct.cz nebo zakoupit osobně ve všech pobočkách Muzea Těšínska. Členové Klubu Muzea Těšínska se automaticky stávají jeho předplatiteli.

PhDr. David Pindur, Ph.D.,
redaktor časopisu Těšínsko

POMŮCKA: AO, GET, KAPER	ČISTÁ VÁHA	SMAŽENÝ PLÁTEK MASA	NOTOVÝ ZÁPIS		SVAZ POŽÁRNÍ OCHRANY ZKR.	SVAZEK ROSTLIN	CELNÍ KÓD ANGOLY	CITO- SLOVCE ODPORU	ŘÍMSKÉ 2	CHEM. ZN. CÍNU	INICIÁLY ZÁVODNÍKA ENGEHO	INICIÁLY ZPĚVAČKY CSAKOVE	ČÁST SVÍČKY		CHEMICKÝ PRVEK (F)	ZNAMENÍ ZVĚRO- KRUHU	ČÁST VOZU	INICIÁLY HERCE EFFY
NEMOCNICE S POLIKLI- NIKOU ZKR.				TVŮRCE STATISTIKY										DŘEVĚNÝ KOLÍČEK				
ZNAČKA ČESKÝCH ELEKTRO- SPOTŘEBIČŮ				1. DÍL TAJENKY														
				NÁMĚT														
IZOLAČNÍ NÁDOBA													BOTY				ODSTRANITÍ KAPALINU	NAPLAVE- NINA
TAHLE					INDIÁNSKÁ TROFEJ	NÁMOŘNÍ LOUPEŽNÍK								OXID TELLUR- NATÝ			INIC. SPIS. NEFFA	SPZ ÚSTÍ NAD ORLÍČÍ
OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL				TECH. SPR. KOMUNIKACÍ ZKR.										PŘEDNES PISNÍ	SYTĚ ČERVENÁ			
				ESTETIKA											POBÍDKA			
	NA CO	VIKEV SLOVENSKY											INC. HER. HADR- BOLCOVÉ			OKR. SPRÁ- VA POŠT	STŘEDOEV. ČAS ANGL.	
		DRUH PEPŘE																
NAHONEM							INICIÁLY REŽISÉRA ONDRÍČKA	ZAVÝSKNUTÍ	ZÁPOR	ZEMSKÉ DIVADLO ZKR.	ZVLÁŠT- NOST STARÉ ČES. ZÁJMENO							
ZKRATKA UMĚLECKÉ VYSOKÉ ŠKOLY																		CHEM. ZN. TANTALU
DOBA				PROBÍRAT														INICIÁLY HERCE VYSKOCILA

www.ocfrýda.cz

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky **se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování)** zasílajte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 8. ledna 2024**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Trojice vylosovaných luštitelů se může těšit na svou výhru. Poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Pavlína Bobková z Frýdku-Místku, František Nezmeškal ze Sedlišť a Jan Muroň z Raškovic.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP 2056/01

Zkratke si cestu k novému vozu.
Přijďte si k nám vybrat některý ze
skladových vozů Škoda.

SKODA

Zvýhodněné skladové vozy
Ihned k odběru

Sleva až
90 000 Kč

Váš autorizovaný prodejce
vozů Škoda:

Autodružstvo

Frýdek-Místek

Český Těšín

Ostrava-Hlučinská

Ostrava-Brandlova

autodruzstvo-fm.skoda-auto.cz

ADD Autodružstvo

Ilustrativní fotografie

Zetka

AKCE
PROSINEC

ČESKÉ SEDACÍ SOUPRAVY

Při předložení tohoto inzerátu
k zakoupené LUMCO® sedací soupravě
DÁREK - taburet v ceně 2 390 Kč ZDARMA

ZORA

PUK

Frýdlantská 612, (pod kinem Petra Bezruče)
Frýdek-Místek

www.nabytekzetka.cz

SBĚRNÉ DVORY S.R.O.

Zbavíme Vás **STARÉ**

oceli, mědi a jiných kovů

STARÉHO
železa i papíru

**VÁNOCE - čas nádherný,
papír z dárků do sběrný!**

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472

Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018

fax.: 558 655 607

J.Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330

Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz

www.sbernedvory.cz

INZERCE FMP 1993/02

INZERCE FMP 2059/01

INZERCE FMP 1967/10

10. 12. 2023

a každou následující adventní neděli

otevřeno dle vánoční prodejní doby

PRIOR

-20%

Pro držitele

Slevové karty **PRIOR**

na **VŠECHNO***

Získejte kartu ještě dnes
za nákup nad 500 Kč

www.prior.cz

* Sleva neplatí na zboží v akci a ve slevě.

24. 12. 2023 - jsou naše prodejny zavřeny

**NA VEŠKERÉ
ZÁCLONY A VOÁLY**

-30%

Široká nabídka výšek
od 30 do 300 cm

platnost do **23. 12. 2023**

Sleva bude poskytnuta na pokladně, neplatí na zboží v akci a ve slevě.